

vestnik

GLASILO DOMOBANCEV IN DRUGIH PROTIKOMUNISTIČNIH
BORCEV

NOTICIERO DE SAN MARTIN

REGISTRO NACIONAL Nº 393.650 - 2-X-1952

VI. LETO

San Martín, julij-avgust. 1955

ŠTEV. 7-8

General Leo Rupnik,
mestni župan Ljubljane, prezident Ljubljanske pokrajine, inspektor sloven-
skega domobranstva, izročen od Angležev komunistom v Slovenijo, ki so ga
5. septembra 1946 ustrelili v Ljubljani

SLOVENSKA NARODNA VOJSKA

Največji znak svobodne države je lastna vojska. Ta znak je za vsako državo tako bistven, da komaj moremo govoriti o državi, ako nima svoje lastne vojske. Tiste države, ki v svoji zgodovini niso imele svoje lastne vojske, so kaj kmalu propadle in postale odvisne od druge države. Vojska ima namreč v prvi vrsti ravno ta namen, da brani državno neodvisnost in svobodo.

Ko smo se Slovenci dne 29. oktobra 1918 otresli avstro-ogrškega jarma in ustanovili svojo državo, nismo — zaradi razmer, v katerih se je rodila tedaj naša slovenska država — imeli svoje lastne vojske. To je imelo tedaj usodne posledice za naš narod in tedaj ustanovljeno slovensko državo. Predvsem nismo mogli z lastno vojaško močjo odbiti požrešnega prodiranja laške vojske na slovensko ozemlje. Morali smo prositi za pomoč srbsko vojsko, kar je seveda našo ceno pri pogajanjih za združitev Slovencev, Hrvatov in Srbov močno zmanjšalo, pa tudi v tujini nismo napravili takega utisa, kot so ga napravili n. pr. Čehi s svojimi legijonarji.

Drugače pa smo Slovenci postopali ob drugi svetovni vojni in okupaciji ter komunistični revoluciji. Postavili smo se na lastne noge. Nismo čakali več na kako zunanjo pomoč. Organizirali smo svoje lastne domače sile in šli v boj zoper sovražnika. To so bile sprva Vaške Straže s tajnim slovenskim vojaškim poveljstvom na čelu. Pozneje pa je njihovo dediščino prevzelo Slovensko Domobranstvo. Obe formaciji sta imeli slovenske poveljnike in slovenski poveljalni jezik. Tako Vaške Straže kakor Slovensko Domobranstvo sta imela namen braniti slovensko zemljo, braniti svojo lastno domovino zoper tiste, ki so to domovino in njene prebivalce fizično uničevali in ki so hoteli to domovino prodati v sužnost rdečemu komunističnemu molohu. Torej je bil namen delovanja in bojevanje naših mož in fantov poleg obrambe tudi zavarovanje neodvisnosti in svobode. To pa je naloga vsake narodne vojske.

Zato je razumljivo, da so zakoniti in pravi zastopniki slovenskega naroda dne 3. maja 1945 na Taboru poleg pro-

glasitve slovenske narodne države, proglasili slovenske protikomunistične borce-domobrancelje za slovensko narodno vojsko. Saj so v resnici domobranci že preje to bili. Toda na Taboru je bila priložnost dati slovenskim borcem najvišjo zunanjo čast in odliko: imenovati jih za slovensko narodno vojsko.

Z ustanovitvijo slovenske narodne vojske in postavitvijo njenega poveljnika je izvršilo slovensko narodno predstavništvo največji akt, ki ga more izvršiti država. Kajti država postane v resnici šele tedaj država, kadar ima svojo lastno vojsko in sicer svojo narodno vojsko. Pripominjamo, da so tedaj na Taboru soglasno glasovale za gornje sklepe vse politične stranke in skupine, tudi tiste, ki jim danes 3. maj ni nič kaj povšeči.

Za slovenske protikomunistične borce, ki so pod raznimi častnimi imeni vaških stražarjev ali domobranceljev izvrševali največja junaška dejanja v slovenski zgodovini, pomeni proglasitev slovenske narodne vojske ne samo največje odlikovanje, ampak tudi uresničenje in zunanji vidni znak rojstva nove svobode.

NAJ PIJEM JAZ

Težka črna je koprena
večno, večno pred menoj,
tvoja sključena ramena
zrem ves žalosten nocoj.

Mati moja, ti si sama,
tvoji beli so lasje,
dalja strašna je med nama,
kdaj ti stisnil bom roke?

Vsak večer me plaho čakaš,
v sanjah gledaš na poti,
ko zbudiš se, spet zaplakaš,
solza kane iz oči —

Čaša polna je pelina,
mati, pusti, bom jaz spil.
Naj deli se bolečina,
v srce moje vso bom skrnil.

Br. Pistivšek

Kaj pomeni danes domobranstvo

Letos se spominjamo pokolja tisočev mladih slovenskih fantov. Pobili so jih jugoslovanski komunistični zločinci. Mnogi se sprašujejo v začudenju, zakaj so se novi oblastniki Jugoslavije odločili za masovno uničevanje svojih nasprotnikov. Odgovor pa je precej enostaven. Domobranci so pobili, ker so se jih bali in ker so jih sovražili. Vedeli so, da so močni tudi brez strojníc in pušk, da so zvesti svojim načelom tudi v trpljenju in da niso najemniki, ki jih lahko vsakdo plača in uporabi za svojo politično strategijo. Sovražili so jih in jih še sovražijo, ker so bili domobranski ideali popolno nasprotje načel komunistične partije.

Kot v vsaki človeški stvari, je bilo gotovo tudi v domobranstvu nekaj slabih strani; v praksi in ne v načelih. Za presojo moralne in narodne vrednosti domobranstva, ga vzemimo takega kot ga vidimo in poznamo, če odstranimo krivice, zlorabljanja moči in položaja in vse tisto, kar je prišlo v njegove vrste zaradi naglice in težav časovnih okoliščin. Nam gre sedaj za zgodovinski in vsenarodni pomen domobranstva.

Prva naloga domobranstva je bila osebna obramba proti komunističnemu terorju in kriminalu. Braniti je bilo treba golo življenje članov slovenske narodne skupnosti pred napadi domačih izkoreninjenecv. V najhujšem času okupacije, ko smo bili Sovejci usuznjeni pod tremi okupatorji, so komunisti in njihovi pomagači začeli borbo proti slovenskemu narodu in se tako solidarizirali z akcijami okupatorjev.

Domobranstvo je bila prva in doslej edina slovenska vojska, s slovenskim poveljevalnim jezikom in pod slovensko zastavo. Tega nam ni dala ne prva in ne druga Jugoslavija. Slovenski izraz domobranstva je dal slovenski skupnosti zaupanje vase in v svoje zmožnosti: Nismo rojeni samo za hlapce in vojaške prisluge, nismo fatalistično predani zgolj tujemu poveljevanju, ampak zmoremo tudi sami najti svoje mesto kot neodvisni izpričevalci svoje narodne individualnosti. In v tem je bilo domo-

branstvo živo nasprotje partizanskega kozmopolitstva in tistega, kar je Župančič imenoval „sovjetsko prostranost“.

Domobranstvo je branilo ne samo telesna življenja, ampak je branilo tudi svobodo verskega prepričanja in izvrševanja verskih dolžnosti. V tem je vršilo obrambo nadnaravnih vrednot in naših narodnih vrednot, kajti katolicizem je bil najmočnejši faktor pri oblikovanju in ohranjanju slovenskega naroda. Če bi domobranstvo ne imelo duhovne in verske sile v sebi, bi njegova borba zvođenela in bi postala borba za položaje, za prestiž, za egoistične cilje političnih skupin. Obenem z versko svobodo gre svoboda delovanja in mišljenja poedincev in organizacij; svoboda govora in pisanja, svoboda političnih strank in gibanj, svoboda kulturnega dela, svoboda privatne iniciative, skratka svoboda človeka v človeški družbi.

Za vse te ideale je tekla kri. Mnogi tisti, ki danes okušajo težo komunističnega barbarstva, še prav posebno razumejo, da je bila borba domobranstva vredna največjih žrtev, kajti ideali domobranstva so se pokazali v še jasnejši luči ob izmaličeni podobi komunističnega tolovajstva. Danes ni svobode v domovini, ne za posameznika, ne za skupnost. Zato vlada moralna dekadenca, kulturna sterilnost in politično frazastvo skozi en zvočnik za celo državo. Danes ni več govora o kaki ustvarjalni slovenski narodni kulturi: Kar je napisanega, je v duhu partijskih receptov, ideoloških mlinčkov, ki so standardizirani za vse predele Titovine.

Ideali, ki jih je domobranstvo postavilo ali osvežilo, so mejniki, ki bodo ostali kot memento slovenskim generacijam. Ko bo satanizem komunistične partije, ki divja proti duhovnim in narodnim izročilom slovenstva, strtl, se bo obnova morala vrniti na idejne osnove domobranske borbe: verska in moralna vzgoja, vrnitev h slovenstvu in svoboda, ki pripada poedincu v urejeni družbi.

Z DOMOBRANCI

Marija Pugelj iz
Tržiča pri Strugah

približamo. Stopim k nji in vidim, da je še mlada in da jo krasita dve lepi kiti. Pobaram jo, kaj dela tukaj in kam želi iti. Pojasni mi, da je iz Tržiča pri Strugah, ter da je morala pobegniti, ker so jo mislili odpeljati partizani. Izrazi željo, da bi šla rada z domobranci na postojanko. Nadaljevali smo skupaj pot in med potjo mi pojasnjuje, da je tudi njena starejša sestra že begunka in da je morala tudi ona bežati, ker je bila v Marijini družbi, ter da je zapustila starše, zaradi katerih je zelo v skrbeh, kaj jim bodo napravili. Milo se mi je storilo pri sreju, ko sem videl, da mora 17-letno dekle bežati. Potolažim jo in obljubim, da bodo kmalu tudi Struge in Suha Krajina osvobojene po domobrancih in takrat se bo spet lahko vrnila v rojstno hišo k svojim staršem. Hvaležno me pogleda in v njenih plavkih očeh se utrta dve solzi...

Pozneje sem jo večkrat videl, kako je skozi okno, kjer je stanovala, gledala fante domobrance, ki so se uvrščali za odhod v borbe, ter se zopet vračali. Čez nekaj tednov sem jo pogrešil, kajti njeno okno se ni več odprlo; kasneje sem zvedel, da je odpotovala v Ljubljano k sestri in da hodi v šolo.

Spomnil sem se je spet v mesecu aprilu leta 1945, ko dobi naš 6. velikolaski bataljon nalogo, da zasede Struge in očistijo Suho in Belo Krajino. Ko se bližamo partizanski „republiki“ in počijo prvi strelji, v duhu opazim njeno podobo, vidim kako me hvaležno gledajo njene oči, nehote stisnem krepko v roke brzostrelko in udarim s svojimi

domobranci. Padle so Struge ter okoliške vasi in partizanske tolpe so v neredu bežale v Kočevske gozdove.

Že po nekaj dneh zaprosim domačina, da mi pokaže hišo tiste mlade begunke Marije, kateri sem obljubil, da ji osvobodimo dom. Malo ven iz vasi Tržič pri Strugah se je svetila njena rojstna hiša, obdana z lepim vrtom. Polotil se me je neki notranji nemir. Želel sem iti tja, toda nisem imel zadostne volje. Naslonil sem se na okno, ter vsrkaval spomladanski zrak in čakal, da se zmrači. Zasanjel sem, kako bo lepo, ko osvobodimo vso Slovenijo, ko bo konec vojne. Trkanje na moja vrata me predrami iz teh sanj in v sobo vstopi domobranec z nekim listkom. Že sem mislil, da je povelje od komandanta bataljona, toda ko ga razvijem, vidim, da je povabilo od Marije, katera me vabi na svoj dom, da mi predstavi svoje starše. Srce mi je začelo burno utripati in ustnice so mi zašepetale: „Marija tu.“ — Šele sedaj sem se prvič v življenju zavedal, da ljubim.

Po večerji sem se odpravil na pot. Bolj ko sem se bližal hiši, bolj mi je razbijalo srce. Ona mi je prišla odpreti in zdela se mi je še vse bolj lepa kot takrat, ko se sem jo prvič videl. Peljala me je v hišo in mi predstavila mater, očeta, sestro in brata. Domači so me sprejeli tako ljubeznivo in domače, da me je začela polagoma zapuščati moja zadrega. Ona je pripovedovala staršem, kako sva se spoznala in kako sem ji obljubil, da osvobodimo tudi njen dom, jaz pa sem ji mpravil svoje doživljanje, katere so z veliko pozornostjo poslušali. Bilo je že pozno, ko sem se poslavljajal od njih. Marija me je spremljala skozi vežo na prag. Tu mi pravi, da naj malo počakam, da se vrne. In res, vrnila se je s slovenskim narodnim šopkom; nageljček, rožmarin in roženkravt. Videl sem, kako se ji tresejo roke, ko mi ga pripenja. Tudi jaz sem bil tako presenečen, da nisem znal drugega izjecljati, kot da ga nisem zaslužil. Nalahno se je naslonila na moja prsa in komaj slišno zašepetala: „Jaz ljubim junaka.“ Še sva slonela pri vra-

tih brez besed in toplja pomladanska sapa je božala naju. Od cerkve sem je donela pesem domobrancev: „Naša borba zato je sveta, dokler gruda ni oteta“; v daljavi, pa so grmeli topovi Meničaninovega napadalnega bataljona ter napovedovali, da tudi nas čakajo v prihodnjih dneh težke borbe. Pozno v noč sem se vračal v svojo sobo, srce pa mi je kričalo od veselja: ljubim, ljubim domobranksko dekle...

Partizani so se dobro zavedali, da so s Strugami izgubili tudi vso Suho Krajino, odkoder smo vpadali že tudi v Belo Krajino, edini kraj, ki so ga partizani še lahko smatrali za svoje „osvoboje-no“ ozemlje, zato so se odločili za veliko ofenzivo. Struge je napadel cel sedmi korpus z modernim orožjem, dobljenim po Angležih. Napadalo je okrog 2.700 partizanov z dvema tankoma, tremi blindami in hribskimi topovi. Naš bataljon je štel komaj 480 vojakov. Takoj, ko se je začela borba, me pokliče v glavni stan komandant bataljona stotnik France Grum, ter mi da povelje, da naj s svojim posebnim udarnim oddelkom čakam v šoli njegovega povelja za protinapad, on pa se je odpravil v prvo linijo, da sam osebno vodi operacijo. Partizani so popolnoma obkolili Struge. Tanki so se bližali vasi in streljali iz topov. Začela je goreti cerkev, ki jim je bila najbolj napoti, čeprav ni bilo v njej nobenega domobranca. Priletela so tudi Titova letala ter mitraljirala in spustila nekaj bomb. Nestrpno sem pričakoval povelja za protinapad. Misel na Marijo, ki sem jo komaj spoznal in vzljubil in strah, če jo dobijo v roke komunisti, mi ni dala miru ter sem že mislil na svojo pest dati povelje in napasti. V tem trenutku priteče glavni kurir stotnika Gruma s poveljem za protinapad in z nalogo, da zazvzamemo hrib nad Lipo in Četež. Sredi največjega topovskega in mitraljeskega ognja se požemo proti hribu. Zaregljalo je na naši strani preko 40 brzostrelk in mitraljezov. Kdo naj bi zaustavil ta val? Za Boga. Njo in Dom! Ta misel me je vodila, ko sem s svojimi fanti osvajal prvi hrib. Partizani so tako bežali, da so odvrgli celo puške, veliko jih je bilo tako presenečenih, ker so že računali z zmago da so dvigali roke brez poziva in se nam predajali. Hitro pošljem

kurirja k stotniku Grumu s poročilom, da je najbolj nevarna kota v naših rokah, kjer nameravam pustiti le nekaj fantov, z drugimi pa nameravam prodirati naprej. Spet se udarimo za drugi hrib, toda takrat pa tudi stotnik Grum vrši protinapad na drugi strani vasi, in da bi bila panika še večja, udari poročnik Petrič s svojimi fanti skozi Rapljevo. V partizanskih edinicah je nastala popolna zmeda in raja je bežala, mi pa za njo. Toda v bežanju so bili res junaki, saj so bežali tako hitro, da smo kmalu izgubili stik z njimi. Prvi mrak je začel padati na zemljo, ko smo se vračali nazaj v bazo. Rešene so bile Struge in rešena je bila ona. In hvala Bogu, drugi dan pride tako težko pričakovano povelje za splošno ofenzivo preko Hinj, Smuke, Kočevskega Roga v Belo Krajino. Težke so bile borbe tu, lahko rečem najtežje, kar smo jih kdaj vodili s partizani, kajti bili so do zob oboroženi z najmodernejšim angleškim orožjem. Toda tudi tukaj so morali kloniti pred 6. velikolaškim napadalnim bataljonom in šli pokušat kako mrzla je reka Kolpa.

Pri enem izmed napadov je padel komandir druge čete poročnik Janko Petrič. Ko so njegovi vojaki to opazili, so zaradi velikega ognja in radi padle morale odskočili nazaj, in bila je nevarnost, da dobijo težko ranjenega poročnika Petriča partizani v roke. V zadnjem trenutku sem izvedel protinapad ter zasedel njegov položaj. Toda pri tem napadu sem bil tudi jaz ranjen v desno ramo. Pokleknil sem še k poročniku Petriču in ga vprašal, če me pozna. Pogledal me je še ter se lahko nasmehnil in umrl. Že sem mislil oditi do stotnika Gruma v poveljstvo bataljona, toda on je bil že pri meni in pokojnemu Petriču. Takrat sem prvič videl, kaj čuti komandantovo srce do svojih oficirjev in vojakov. Postal je bled od bolečine, ob izgubi svojega komandirja, oči so se mu zasolzile in komaj je izjecljal: „Pojdite po bataljonskega zdravnika, da vam nudi prvo pomoč.“ Videl sem, da želi biti sam v tej veliki bolečini in prepričan sem, da je jokal.

Ni trajalo dolgo in že sem se vozil v ambulanti rdečega križa proti Strugam. Ne vem zakaj, toda še nikdar si

nisem tako želel, kakor takrat, čimprej spet videti svojo izvoljenko Marijo. Moja želja je bila izpolnjena. Ko so nas pripeljali, je ona nudila prvo pomoč ranjencem domobrancem in ko uzreme, skoči z vzklikom k meni in me vpričo vseh navzočih poljubi. Bil sem neizmerno hvaležen za ta poljub in skoro bi rekel, da sem pozabil na bolečine in bi se najraje vrnil spet nazaj med svoje fante v borbe proti sovragu.

Prišel je 3. maj, ki me je zatekel v Ljubljani. Prvič v zgodovini je bila proglašena resnično svobodna Slovenija, z lastnim narodnim predstavništvom in lastno slovensko vojsko, pred katero so se partizanske razbite tolpe umikale na Hrvaško ali pa se v majhnih grupah skrivale po gozdovih. Zaman je naše narodno predstavništvo prosilo zaveznike Angleže in Amerikance, da se izkrcajo na Reki in vkorakajo v Slovenijo. Prišle so prve vesti, da je ruska armada vdrla na dveh krajih v Jugoslavijo v pomoč Titu in s tem prekršila Jaltski sporazum. Ena izmed ruskih divizij je iz Madžarske prodirala skozi Slovensko Prekmurje proti Mariboru, dočim je na novo formirana in po Angležih oborožena 4. partizanska armada prodirala od Reke v Slovenijo in proti Trstu. V strahu za moje zdravje je prispela Marija v Ljubljano, kjer sva se zaročila. Še isti dan sva se skupaj slikala in zvečer še zadnjič poslušala domobrantsko godbo v Tivoliju. Naenkrat pride poročilo, da se zmagovita slovenska vojska polagoma umika proti Ljubljani, toda ne pred domačim sovražnikom, ampak pred rusko sovjetsko armado. Prišel je tudi naš bataljon, spet sem videl svoje fante domobrance, ki so se jezili radi umikanja. Nisem še povsem okreval od zadobljene rane, ko sem se spet uvrstil v bataljon.

Še poprej sem pa govoril z Marijo, ki mi je povedala, da sta prispela tudi njen oče in sestra ter da se nameravajo vsi trije umakniti in iti z domobranci. Za slovo mi je izročila sliko, ki sva jo napravila na dan najine zaroke in zadaj je stalo zapisano: „Usoda naju je združila; usoda naju bo ločila.“ Pogledal sem jo in vprašal, kaj misli s tem povedati, da je tako napisala. Povesila je oči in rekla: „Bojim se, da se bo nekaj

strašnega zgodilo.“ Ločila sva se z obljubi, da se čimprej spet dobiva.

Slovenska vojska je začela z umikom iz Ljubljane proti Gorenjski. V slovo so nam grmeli topovi na Ljubljanskem gradu, ki so obsipavali z granatami prodirajočega sovražnika. Kmalu so tudi ti prenehali, sledilo je par težkih eksplozij in topovi so utihnili za vekomaj, kajti naši vrli topničarji niso dovolili, da bi postali plen komunistov. Težka in polna borb je bila naša pot čez Gorenjsko proti Avstriji. Pred nami so se valile velike kolone civilnih beguncev. Naš bataljon ter bataljon majorja Vuka Rupnika pa sta skrbela za zaščito civilnih beguncev. In ko so bili civilni begunci v nevarnosti, da pri Borovljah ob Dravi padejo v roke partizanom, sta spet hitela naša bataljona naprej, ter sta očistila levi in desni breg reke Drave.

PROŠNJA

slovenskemu ljudstvu, ki narodno, protikomunistično in krščansko čuti:

V letih, odkar izhaja Vestnik, smo jasno pokazali smer in cilje našega delovanja, ki nas vodijo zdaj in v bodoče. List se srečno razvija po vseh kontinentih, kjer živijo Slovenci, mnogokje postaja že nepogrešljiv. Tisk se je pa zadnji čas podražil za 30%. Finančno težko izhajamo, ker v daljne kraje ga pošiljamo v večjih množinah, odkoder pa je težko vsled razmer dobiti potrebno denarno odškodnino. Slike domobrancev objavljamo brezplačno za svojce padlih. Prosimo rojake, ki so finančno v dobrem položaju, da nam pomagajo z večjim zneskom, ker se bojimo, da nas finančno vprašanje lista preveč stisne, kar bi utegnulo zelo škoditi Vestniku. Z več strani dobivamo ponovne želje, da se naj list razširi v redni mesečnik na 16 straneh, kot je to bila spominska številka. Ustregli bi zelo radi, saj snovi imamo dovolj, pa si moramo to prej gospodarsko omogočiti. Za vsako podporo bomo zelo hvaležni; pošlje naj se na upravo lista. Naročnike lepo prosimo, poravnajte naročnino!

Uprava „Vestnika“

Pokolj družine Jakoba Kukovice

Najnovejša knjiga „Krivda rdeče fronte“ med drugimi grozodejstvi opisuje tudi pokolj ugledne in vzorne družine Jakoba Kukovice iz Device Marije v Polju pri Ljubljani. Ta popis je tako pretresljiv in pokaže azijsko zverinsko naravo komunizma. Tako jasno kriči da se nam zdi prav, da objavimo izvleček tega opisa tudi v „Vestniku“.

Jaka Kukovica je bil odločen borec za delavske pravice v katoliških strokovnih organizacijah. Že pred vojno je bil trn v peti mnogim brezverskim levičarjem. Med drugo svetovno vojno in revolucijo je bila družina Jakoba Kukovice ena izmed prvih družin, ki je odklonila komunizem, partizanstvo in Osvobodilno fronto. Zato so skušali komunisti že v jeseni 1942 vdreti v Kukovičevo hišo in pomoriti družino. Zaradi čuječnosti družine se komunistom to ni posrečilo.

V maju 1945 je odšla vsa Kukovičeva družina na Koroško, da si reši življenje. Starejši trije fantje so bili domobranci in so šli vsak s svojo edinicco.

Ko so Angleži naročili domobrancem, da naj se pripravijo na pot v — „Italijo“, kakor so lagali, se je Kukovičeva družina odločila, da potujejo vsi skupaj. Na ta dan (30. maja) so še vsi prejeli sv. obhajilo in so odšli na kamijone. Zvečer so bili v Pliberku v rokah komunistov.

Tu se je začel križev pot Kukovičeve družine tako pretresljiv in tako grozen, da bo ostal vedno zapisan v zgodovini slovenskega naroda kot primer komunističnega zverinstva.

Ponoči je transport prišel v Slovenjgradec, kjer so jih natrpali v šolo. Tamkaj je bilo nekaj partizanov iz Polja, ki so bili veseli, da so dobili v roke Kukovičevo družino. Očeta so začeli vlačiti iz sobe v sobo, kjer so ga sramotili in pretepali. Ko so partizani zvedeli, da jim je iz transporta že prejšnji dan ušel najstarejši sin Ivan, se je njihova okrutnost še povečala. Neusmiljeno pretepanje in mučenje vse družine, celo mladotletnih se je še pomnožilo.

Polni ran so nekaj dni kasneje prišli v Celje. Vso pot so bili deležni sramotenja in pretepanja. Dne 3. junija so napol živi prišli v Teharje, kjer niso do-

bili ne vode, ne hrane, ne počitka. Jakoba so zaprli v bunker, kamor so ga hodili mučiti pozverinjeni komunisti iz Polja.

Ko so začeli komunisti v masah pobijati v Teharjih ne samo domobrance, ampak tudi civiliste — žene, dekleta, starčke in celo otroke, je prišla med prvimi na vrsto Kukovičeva družina. Najpreje so pobili hčerki Minko in Nado, nato sina Cirila. Dne 8. junija so odvedli na morišče tudi mater Marijo. Dne 12. junija je poskušal ubežati iz taborišča sin Stane, pa je bil na begu ustreljen.

Jakob je bil ves čas v bunkerju in so ga ves čas strahotno mučili.

Prve dni julija pa so skoraj popolnoma onemoglega Jakoba in njegove tri otročiče, ki so še ostali pri življenju (Jerico, Lenko in Marka) odpeljali v Zalog, kjer se je ponovilo mučenje ubogega očeta. Zbrali so se okoli njega komunisti iz Polja, ki so kot zverine planili na Jakoba, ga brcali suvali in pretepali; tudi otrokom niso prizanašali.

Potem so v Polju priredili komedijo z „ljudskim sodiščem“, kjer se je mučenje nadaljevalo skozi ves dan. Neštokrat se je med „zaslišanjem“ zaradi neprestanega pretepanja Jakob zgrudil na tla in onesvestil. Silovit udarec s puškinim kopitom mu je zdrobil spodnjo čeljust tako da mu je visela navzdol samo še na ličnih mišicah, izpahnjena na desno stran, kar je nudilo vsem grozen pogled. Govoriti ni mogel več.

Takega so nato skupaj z otroci peljali pred šolo, kjer je bila zbrana podivjana komunistična drhal. Toda pogled na mučenika — podobnega Kristusu na veliki petek — je vzela besedo tej množici. Nastala je popolna tišina. Zato se je ta „predstava“ hitro končala in so Kukovico odpeljali v ljubljansko ječo, kjer je njegovo življenje zaradi muk in ran vedno bolj pojemalo in dne 7. decembra ugasnilo.

Slava mučeniku Jakobu Kukovici!

Popravek. Prejšnja, slavnostna številka „Vestnika“, je bila pomotoma označena s številko 3-4. Pravilno bi morala biti označena s 5-6.

Major Mehle Anton,
komandant gorenjske
divizije; Pirih Milko
in Vidmar Jože

Komandant vaške straže pri Sv.
Urhu, ubit v Mozlju

Makek Cene iz D. M.
v Polju, ki je bil z
zamahom kopače
ubit v Šmarju pod
Ljubljano

MATICA MRTVIH

462. **Jakoš Joško**, iz Dobrunj 5 pri Ljubljani. Ob ugrabitvi očeta in brata odšel z ostalimi fanti Štajerskega bataljona v Gorjance, kjer se je boril proti partizanom. Leta 1943 so ga partizani zajeli, mučili, živega žagali in ubili.

463. **Jakoš Gusti**, iz Dobrunj 5 pri Ljubljani, star 19 let, domobranec, vrnjen iz Vetrinja z Rupnikovim udarnim bataljonom v Teharje in ubit.

464. **Lovše Francelj**, iz Dobrunj 39 pri Ljubljani, 20 let star, domobranec v Rupnikovem udarnem bataljonu, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

465. **Cankar Milko**, telovadni učitelj, iz Dobrunj pri Ljubljani, zajet, ko se je vračal od šmarnc v nedeljo popoldne ob štirih dne 17. maja 1942, odpeljan z drugimi v Poliške gozdove, tam mučen in 18. maja ubit.

466. **Cankar Jože**, iz Dobrunj, študent, zajet prvo nedeljo v avgustu 1942, odpeljan v gozdove, tam mučen in ubit.

467. **Cankar Ciril**, iz Dobrunj pri Ljubljani, domobranec vrnjen iz Vetrinja in ubit.

468. **Cankar Ivan**, iz Zadvara pri Ljubljani, domobranec v Rupnikovem udarnem bataljonu, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

469. **Šuligoj Miro**, iz Dobrunj pri Ljubljani, odpeljan v gozdove leta 1942, tam mučen in ubit.

470. **Selan Polde**, doma iz Dobrunj pri Ljubljani, poročnik v Rupnikovem udarnem bataljonu, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

471. **Selan Pavle**, iz Dobrunj pri Ljubljani, domobranec v Rupnikovem udarnem bataljonu, vrnjen iz Vetrinja v Teharje in ubit.

472. **Jager Polde**, iz Dobrunj pri Ljubljani, vojak vaške straže v Dobrunjah, zajet v septembru 1943 na Turjaku in ubit.

473. **Jager Tone**, iz Dobrunj pri Ljubljani, vojak Vaške straže v Dobrunjah, v septembru 1943 zajet na Turjaku in ubit.

474. **Trkov Miha**, iz Dobrunj pri Ljubljani, domobranec, vrnjen iz Vetrinja in ubit.

Correo
Argentino
Soc. Cdad.
San Martín
Lib. Gral.

INTERES GENERAL
Concesión 4848

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Letna naročnina za Argentino 12 \$, po pošti 15, v USA 1.5 dolarja, isto za Kanado; za ostale pokrajine tej valuti primerno. — Za uredništvo in izdajatelja: Karel Škulj, Calle San Martín 20, Gral. San Martín. — Uprava: C. de los Derechos de la Ancianidad 130, Gral. San Martín FCNGSM, Prov. Bs. As. — Tisk Grote, Montes de Oca 320

J. Y. CARAC
IMPLEMEN
C. N. A. P.